

מרכז המידע למודיעין ולטרור במרכז
למורשת המודיעין (מל"מ)

חדשות העימות הישראל-פלסטיני

(22 - 29 באפריל 2008)

פגיעה ישירה בבית בשדרות ב- 29 באפריל
(באדיבות "דין וחשבון תקשורת" שדרות, 29
באפריל. צילום: זאב טרכטמן)

זירת הפיגוע באזור התעשייה ניצני שלום
סמוך לטול כרם (באדיבות זק"א, 25 באפריל)

עיקרי הדו"ח

במוקד אירועי השבוע עמד פיגוע ירי באזור התעשייה ניצני שלום, שליד הישוב ניצני עוז, סמוך לטול כרם. בפיגוע נהרגו שני אזרחים ישראלים. זוהי דוגמה נוספת לפיגועים שמבצעים ארגוני הטרור באזורים בהם מתבצעת פעילות כלכלית ישראלית-פלסטינית משותפת, תוך פגיעה ברורה באינטרסים של האוכלוסייה הפלסטינית. ברצועת עזה נמשך ירי הרקטות בהיקף גבוה יחסית ונמשכת פעילות הסיכול והמנע של צה"ל.

תנועת חמא"ס הודיעה כי במגעים שהיא מנהלת עם מצרים הושג הסכם עקרוני להרגעה הדרגתית ("עזה תחילה"), שתתרחב בהמשך גם לגדה המערבית. חמא"ס רואה בכך אמצעי להביא לפתיחת המעברים ברצועה בתנאים שלה, והיא מאיימת בהסלמת האלימות אם לא תושג ההרגעה. בינתיים ממשיכה חמא"ס לנהל קמפיין תקשורתי המציג את המצב ברצועה כעומד על סף קריסה, תוך שהיא מאפשרת ואף יוזמת את החרפת משבר הדלק ברצועה לשם קידום הקמפיין שלה.

אירועים בולטים בשטח

נמשך ירי הרקטות בהיקף גבוה

■ בשבוע החולף נמשך ירי הרקטות לעבר ישראל בהיקף גבוה יחסית, סה"כ אותרו בשטח ישראל 34 נפילות רקטות. כמו כן, נורו 42 פצצות מרגמה. בלטה בהשתתפותה בירי רקטות **חמא"ס**, אשר נטלה אחריות לירי 3 רקטות לעבר שדרות ב- 28 באפריל, מהן נפגע בית בעיר. כמו כן נטלה חמא"ס אחריות לירי פצצות מרגמה לעבר כוחות צה"ל הסמוכים לגדר הביטחון.

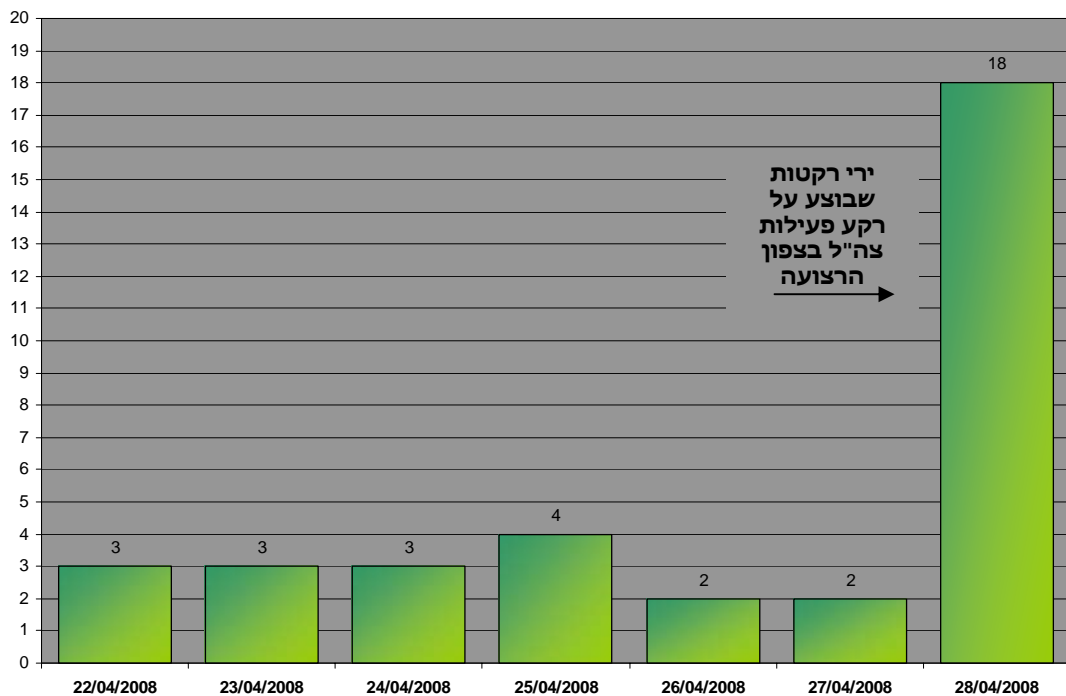

פגיעה במבנה בקיבוץ גבים ב- 29 באפריל (באדיבות "דין וחשבון תקשורת" שדרות, 29 באפריל. צילום: זאב טרכטמן)

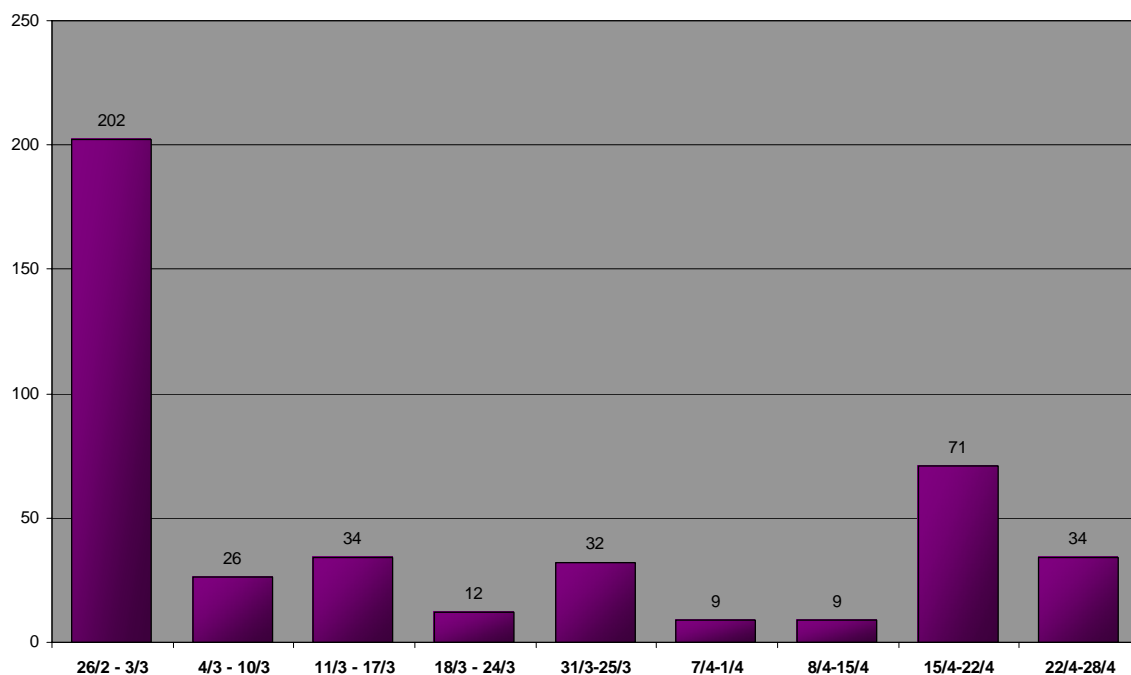

פגיעה ישירה של רקטה בבית בשדרות ב- 27 באפריל (רועי עידן, www.sderotmedia.co.il, 27 באפריל)

נפילות רקטות בשטח ישראל בחתך יומי

נפילות רקטות בשבוע החולף לעומת שבועות קודמים

2 הרוגים בפיגוע ירי בניצני שלום

שמעון מזרחי (משמאל) ואלי וסרמן (מימין), שנהרגו בפיגוע הירי באזור התעשייה ניצני שלום (אתר משרד החוץ, 25 באפריל)

■ שני ישראלים נהרגו בפיגוע ירי ב- 25 באפריל באזור התעשייה ניצני שלום שליד היישוב ניצני עוז, סמוך לטול-כרם. מחבל שהתקרב למקום בשעות הבוקר (בזמן כניסת פועלים פלסטינים למתחם אזור התעשייה), ירה לעבר השניים מאקדה, אחר כך נמלט לאחד הכפרים הסמוכים לטול-כרם.

■ ההרוגים בפיגוע הם קצין הביטחון של המתחם, אלוף-משנה במיל' שמעון מזרחי, אב לשלושה בן 54 מבת חפר ואלי וסרמן, בן 51 מאלפי מנשה. עד כה לא ברורה זהותו של הארגון שביצע את הפיגוע. חמא"ס והג'האד האסלאמי בפלסטין נטלו במשותף אחריות לפיגוע. גם פת"ח/ גדוד חללי אלאקצא נטל אחריות לפיגוע.

■ אזור התעשייה ניצני שלום ממוקם בצידה הפלסטיני של גדר ההפרדה, ונחשב לאזור תעשייה פעיל במיוחד. הוא מוקף גדר תיל, ובינו לבין טול-כרם ישנה גדר נוספת. הבידוק הביטחוני שנעשה לפועלים הפלסטינים שעובדים במקום בוצע בידי חברה אזרחית, על-פי הנחיות מערכת הביטחון (אתר דובר צה"ל, 25 באפריל). סדרי הביטחון במקום נבחנים פעם נוספת בעקבות הפיגוע.

פעילות סיכול ומנע

רצועת עזה

- כוחות צה"ל המשיכו בשבוע החולף לבצע פעילות סיכול ומנע סמוך לגדר הביטחון ברצועת עזה, תוך כניסה לאזור בית חאנון שבצפון הרצועה.

- במהלך פעילות צה"ל באזור בית חאנון ב- 28 באפריל, זוהו שני מחבלים חמושים הנושאים תיקים גדולים על גבם. כלי טייס של חיל האוויר ביצע ירי ממוקד לעבר השניים. **הפגיעה בשני החמושים לוותה בפיצוץ משנה המעידים על המצאות מטענים וחומרי נפץ בקרבת השניים. כתוצאה מפיצוץ אלו נגרם הרס רב לבית סמוך** (דובר צה"ל, 28 באפריל). במהלך הפעילות נפצע חייל צה"ל באורח קל.

סרטון של פלוגות ירושלים שהופץ בערוץ אלג'זירה, בו הם מתגאים בפעילותם בבית חאנון ופגיעה בחייל צה"ל. בתמונה (בעיגול) נראים פעילי הג'האד האסלאמי בפלסטין (אלג'זירה, 28 באפריל)

- כתוצאה מהפיצוץ נהרגו אם וארבעה מילדיה, תושבי הבית שבו נגרם ההרס. כמו כן נהרגו פעיל הג'האד האסלאמי בפלסטין ופעיל פת"ח (כלי התקשורת הפלסטיניים, 28 באפריל). בהמשך הפעילות, בשעות הצהריים, דיווחו כלי התקשורת הפלסטיניים על פגיעה של ארבעה פעילי ועדות ההתנגדות העממית.

ירי הרקטות מצפון הרצועה (סמוך למבנה) לעבר ישראל, בזמן פעילות צה"ל בבית חאנון (ערוץ אלג'זירה, 28 באפריל)

- צה"ל מינה קצין בדרגת אלוף-משנה, לתחקר את האירוע ולהגיש ממצאים תוך 48 שעות. בהודעת דובר צה"ל נמסר "מדינת ישראל וצה"ל מטילים על חמא"ס את האחריות המלאה והבלעדית לפגיעה באזרחים בלתי מעורבים לאור העובדה שארגון זה פועל מלב האוכלוסייה האזרחית ובחסותה תוך שהוא משתמש בה כמגן אנושי"¹ (דובר צה"ל, 28 באפריל).

¹ על השימוש שעושים ארגוני הטרור ברצועה באזרחים כב"מגן אנושי ראו לקט מידע: " בסבב ההסלמה האחרון ברצועת עזה שבו ועשו ארגוני הטרור שימוש נרחב באזרחים כב"מגן אנושי"

המצב ההומאניטארי ברצועת עזה

חמא"ס עומדת מאחורי החרפת המחסור בדלקים ברצועה

■ השבוע התרבו דיווחים על החרפת המחסור בדלקים ברצועה. במסגרת זאת מסרה סוכנות אונר"א כי הפסיקה את חלוקת המזון ל- 650,000 תושבי רצועת עזה בגלל "מחסור בדלק במאגרים" של הסוכנות (סוכנות הידיעות הצרפתית, 24 באפריל). לטענת ג'מאל אלח'צ'רי, ראש "הועדה הציבורית למאבק בסגר", מביא המחסור בדלקים לקריסת מערך השירותים ברצועה (סוכנות מען, 21 באפריל).

■ ברצועת עזה אכן קיימים מחסור בדלק ומצוקה הומאניטרית, אשר נובעים בראש ובראשונה ממדיניות הטרור של חמא"ס, שאינה מאפשרת הפעלה סדירה של המעברים בין הרצועה לבין ישראל ומצרים (הביטוי הבולט לכך היה תקיפת מסוף הדלק בנחל עוז דרכו מועברים הדלקים מישראל לרצועה). המחסור בדלק החרף עוד יותר **בעקבות הכרזת בעלי חברות הדלק הפועלות ברצועה על סירובם לקבל את הדלקים (בניזין וסולר), שמספקת ישראל.**

■ לא ברור לנו האם סרוב של חברות הדלק מתואם עם ממשלת חמא"ס. **אין ספק כי יש ביכולת חמא"ס, לו רצתה בכך, לחייב את בעלי החברות לקבל את הדלקים ממסוף נחל עוז, ולהסדיר את חלוקתם לאזרחים.** בישיבת ממשלת חמא"ס (27 באפריל) הוחלט לקיים התייעצויות דחופות עם חברות הדלק על מנת להכניס את הדלק הנמצא במעבר נחל עוז ולהפיץ אותו (Palestine-info, 28 באפריל). אולם התאחדות חברות הדלק ברצועה דחתה את פניית ממשלת חמא"ס (רויטרס, 28 באפריל).

הפגנה שארגנה חמא"ס בצפון הרצועה בקריאה להסיר את המצור (ערץ אלאקצא, 25 באפריל)

■ **חמא"ס מאפשרת איפה, ואולי אף יוזמת, את החרפת משבר הדלק ברצועה,** מתוך מדיניות צינית העושה שימוש במצוקת האזרחים לשם קידום הקמפיין התקשורתי שלה המציג את המצב ההומניטרי ברצועה כעומד "על סף קריסה"² (טיעון שאינו משקף את תמונת המצב האמיתית בשטח). **מטרתו של קמפיין תקשורתי זה, המלווה בתהלכות והפגנות מחאה של אזרחים ובנסיונות לביצוע פיגועי הרג במעברים, להפעיל לחצים על ישראל ומצרים לפתוח את המעברים על בסיס תנאי חמא"ס.**

² **מג'אהד סלאמה,** ראש "הרשות הכללית לדלק" של הרשות הפלסטינית, הודיע כי מליציות חמא"ס פרצו ב- 28 באפריל בצהריים למחסן דלקים של הרשות והשתלטו באיזומי נשק על 22,000 ליטר סולר. ההודעה מציינת כי בעבר מליציות חמא"ס, בפקודת הנהגתן המדינית, השתלטו על כמויות גדולות של דלק מבתי חולים ומרכיזים רפואיים והעבירו אותו למחסנים שלהם, כדי שהם יוכלו לעשות בו שימוש, "תוך שהם מזלזלים בצרכיו של האזרח הפלסטיני ברצועת עזה" (סוכנות מען, 28 באפריל).

תגובות ישראל

■ לדברי אלוף משנה ניר פרס, ראש מנהלת התאום והקישור לעזה, "הפלסטינים אינם מושכים את הדלקים בחודש האחרון ואינם דואגים לספק את הצרכים ההומאניטריים והאזרחים הנחוצים ובכך, **יוצרים למעשה, בהובלת חמא"ס, מחסור, מצוקה ומשבר**" (הודעת מנהלת התאום והקישור, 24 באפריל).

פועל פלסטיני מעביר דלק ממסוף נחל עוז במיכלית לתחנת הכוח בעזה (רויטרס, 23 באפריל. צילום: איסמאעיל זוודה)

■ ניר פרס הוסיף כי, בשבוע האחרון תואמה אספקת דלק עבור אונר"א בעקבות פניית הארגון. אולם התפרעויות של פלסטינים בקרבת המסוף מנעו את מעבר המיכליות ובכך את אספקת הדלק לארגון. אל"מ פרס הוסיף כי במאגרי הדלקים בצד הפלסטיני של מסוף נחל עוז הצטברו כמיליון ליטר דלקים. לדבריו "חמא"ס מנסה ליצור משבר על גבה של האוכלוסייה בתקיפת מעברי הדלק והסחורות בנחל עוז וכרם שלום ובמניעת חלוקת הדלקים לצרכים ההומאניטריים, תוך ניסיונות להפנות את הלחצים לעבר ישראל".

הסכמת חמא"ס להרגעה בעזה תחילה

חמא"ס הודיעה על הסכמתה להרגעה הדרגתית

■ במסגרת המגעים, שחמא"ס מקיימת עם מצריים, הושג בין השניים הסכם עקרוני **להרגעה הדרגתית ("עזה תחילה")**. בתום פגישת בכיר חמא"ס מחמוד אלזהאר עם ראש המודיעין הכללי המצרי עמר סולימאן (24 באפריל) כינס אלזהאר מסיבת עיתונאים, במהלכה הודיע על עיקרי ההסכמה שהושגה (רדיו צות אלאקצא, 25 באפריל):

• **חמא"ס מסכימה להרגעה ברצועת עזה תחילה, שתתרחב אחר כך גם לגדה המערבית.** התקופה שנקבעה לשם כך היא **שישה חודשים**, שבמהלכם תפעל מצרים להרחיב את ההרגעה גם לגדה המערבית.

• **ההרגעה חייבת להיות הדרגתית ובו זמנית**, ולכלול את **הסרת המצור** ופתיחת המעברים, כולל **מעבר רפיח**. פתיחת המעברים תתבצע במקביל למועד כניסת ההרגעה לתוקפה. מחמוד אלזהאר ציין כי הוסכם [במשתמע בין חמא"ס למצרים] על העקרונות

וההתחייבויות הקשורות לפתיחתו מחדש של מעבר רפיח, באופן שמקובל על כולם³.

- ההרגעה חייבת לקבל הסכמתם של שאר הארגונים הפלסטינים, במסגרת "**הסכמה לאומית**". ראש המודיעין הכללי המצרי עמר סלימאן יזמין למצרים את הארגונים הפלסטיניים ב- 29-30 באפריל על מנת לדון עמם בהרגעה (בינתיים התקיימו ברצועת עזה פגישות תאום בין ארגוני הטרור הפלסטינים לקראת צאתם לפגישה בקהיר).

- לאחר שתושג הסכמה עם הארגונים השונים יקיים עמר סלימאן **מגעים עם ישראל** על מנת לקבל את הסכמתה להרגעה ולקבוע לוח זמנים ליישומה. ישראל ומצרים תתחלנה במגעים מידיים להכשרת האווירה לקראת ההרגעה ולאספקת מצרכים בסיסיים לרצועה, במיוחד מוצרי דלק.

- **מצרים תקיים מגעים עם נשיאות הרשות הפלסטינית** על מנת להשיג הסכמתה לפתיחת המעברים. מחמוד אלזהאר ציין כי חמא"ס הייתה קרובה להסכם עם הרשות הפלסטינית אודות אופן ניהולו של מעבר רפיח.

- **הסכם בעניינו של גלעד שליט נדחה** עד לאחר השגת ההרגעה. לטענת אלזהאר המכשול העיקרי להסכם שכזה הינו סירובה של ישראל לשחרר מחבלים, שנודונו לתקופות מאסר ארוכות.

- בראיון שהעניק ח'אלד משעל, יו"ר הלשכה המדינית לערוץ אלג'זירה (27 באפריל) ציין כי **חמא"ס שינתה עמדתה** והסכימה שההרגעה תחול בעזה תחילה ובהמשך גם בגדה. זאת, בעקבות דיונים והתייעצויות שהתקיימו בין פעילי חמא"ס בעזה, בגדה, ו"בחוף" ובכפוף להסכמת שאר הארגונים הפועלים ברצועה.

- בכירי חמא"ס שבים ומדגישים כי בראייתם ההרגעה הינה **אמצעי**, שמטרתו לפרוץ את המצור על רצועת עזה ואם אמצעי זה לא יוכיח עצמו אזי חמא"ס **תפעל בכוח**. ח'אלד משעל איים על ישראל באומרו: "אם ישראל אינה רוצה הרגעה, שתנסה את המלחמה- אנו מוכנים". במקרה כזה, הוסיף ח'אלד משעל: "אם המצור על עזה יימשך הרצועה תתפוצץ בפניו של כל מי שצר עליה, חוץ ממצרים". ח'אלד משעל הוסיף כי בראיית חמא"ס "ההרגעה היא טקטיקה, היא שלב במסגרת ההתנגדות, ולא מעבר לכך". לדבריו ההרגעה מושגת מעמדת כוח של חמא"ס, בגלל "מאזן הכוחות שיצרה ההתנגדות באזור", שאינו מאפשר הכרעה ישראלית ברצועת עזה. (אלג'זירה, 27 באפריל)

³ חמא"ס טוענת כי מעבר רפיח חייב להיות מעבר פלסטיני- מצרי. ח'אלד משעל הציע נוסחה לפיה יפקחו על המעבר מצרים, חמא"ס, הרשות הפלסטינית והאירופאים (בתנאי שהאירופאים יגיעו ממצרים ולא מישראל, ושלאירופאים לא תהייה זכות החלטה אודות פתיחת המעבר וסגירתו). ח'אלד משעל הדגיש כי "אסור, לא צריך שתינתן לישראל זכות כלשהיא בשליטה על המעבר הזה..." (ערוץ אלג'זירה, 22 באפריל). **משמעות הנוסחה אותה מציע ח'אלד משעל הינה יכולת משופרת של חמא"ס להבריח אמצעי לחימה דרך מעבר רפיח.**

אבו מאזן מביע תמיכתו ביוזמת ההרגעה

■ בתום פגישתו עם הנשיא מבארכ בשרם אלשיח' (27 באפריל) הביע יו"ר הרשות הפלסטינית אבו מאזן את תמיכתו ביוזמת הרגעה. הוא ציין כי הרשות הפלסטינית תומכת ללא סייג במאמצים המצריים להשגת הרגעה מפני שהיא עשויה להקל על הסבל של העם הפלסטיני **ולהביא לפתיחת המעברים ברצועה** (סוכנות ופא, 27 באפריל).